

N:o 13.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 6 September 1894.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

14. Årg.

Orlando di Lasso.

Oan kan ej säga annat, än att vår tid är minnesgod i fråga om att uppmärksamma förtjensterna hos såväl lefvande som döda, och blicken sträcker sig der vid århundraden tillbaka. Det heter ock att vi lefva i »jubileernas tidehvarf». Inom musikverlden är man icke minst redo att hedra dem, som på tonkonstens område bidragit till mensklighetens odling. Så har i år upplifvats minnet af ett par tonkonstnärer, hvilkas dödsdag inträffat för 300 år sedan, den katolska kyrkans störste komponist Giovanni Pierluigi Palestrina, som afled i Rom den 2 februari 1594 och den ej mindre berömda mästaren Orlando di Lasso, död den 14 juni samma år i München. Dessa mäns betydelse i musikhistorien är så stor, att deras lif och verksamhet väl förtjenar framhållas med anledning af deras ofvan nämnda bortgång ur tiden, och deras minne har ock under detta år högtidligen upplifvats med musikfester, vid hvilka tonsättningar af dem uppförts; detta har, beträffande den sist nämnde mästaren under denna sommar egt rum i hans födelse- och dödsstad, i Mons och i München, der en präktig bildstod af honom pryder den s. k. promenadplatsen.

Orlando di Lasso eller Orlandus Lassus föddes 1520 i Mons (Hennegau). Hans egentliga namn var Roland de Lattre. Som korgosse blef han till följd af sin vackra röst flere gånger bortröfvad. Vid 12 års ålder råkade han ut för en svår

familjeolycka, i det fadern blef dömd såsom falskmyntare och med en kedja af falska mynt kring halsen måste vandra tre gånger omkring schavotten i närvaro af sin familj och en mängd åskådare. Detta föranledde gossen att ändra sitt familjenamn, och strax der efter lemnade han också hemmet. Med Ferdinand Gonzaga, vicekonung på Sicilien, som vände tillbaka efter ett fälttåg, hvari han deltagit såsom Carl V:s general, följde han 1532 till Italien och fortsatte sin musikaliska utbildning först på Sicilien, sedan i Milano. Då han kom i målbrottet fick han en anställning hos marchese della

Terza i Neapel, der han stannade ett par år, till dess han 1541 efterträdde Rubino såsom kapellmästare vid Lateran-kyrkan i Rom. Här stannade han till 1548, då han med anledning af föräldrarnes död begaf sig till fäderne-staden Mons. Här hade han lyckan att göra bekantskap med en fint bildad adelsman, Giulio Cesare Brancaccio, som uppmanade honom att göra honom sällskap på en resa genom England och Frankrike. Efter två års kringflackande valde han Antwerpen till uppehållsort, der han umgicks med flere den tiden betydande män, deribland Nicolas Perrenot, sedan bekant

som kardinal Granvella, åt hvilken han tillegnade sitt hos J. Latio utkomna verk »Il primo libri di motetti a cinque voci nuovamente posti in luce». Här begynte han den långa raden af storartade verk, som ännu i dag väcka beundran. Ett bevis på hans ryktbarhet är att hans tryckta kompositioner spredos öfver alla land och äfven vunno ett hedrande mottagande af hertig Albrekt V i Bayern. Denne furste, som lade grund till det med rätta högt ansedda hof- och statsbiblioteket i München, befordrade konst och vetenskap i hög grad. Genom Fugger'ska affärshuset i Nürnberg, hvilket i Antwerpen egde ett af sina stora faktorer och genom hvilket hertigen brukade förvärfva sig konstskatter från Italien, blef Lasso kallad till andre bayersk kapellmästare i München och tillika uppmanad att medtaga några med vackra röster begåfvade landsmän. År 1557 kom han till München, der han mycket nådigt blef mottagen af hertigen och hvars kapell han snart bragte

Orlando di Lasso.

i full blomstring. Förutom de från Antwerpen medbragta sångarna hade han äfven i sin tjänst korgossar, hvilka förutom undervisning fingo mat och rum i hans eget hus, som han köpt för 1,000 gyllen. Lycklig genom sin ärofulla ställning och den gunst han åtnjöt såväl af det hertigligen paret som af de anseddaste personer i München förmålde han sig der 1558 med Regina Wekkinger, en ung, älskvärd hoffröken hos den regerande hertiginan. Med denna sin hustru fick han två döttrar och fyra söner, af hvilka de båda äldsta, Ferdinand och Rudolf, blefvo rätt dugtiga tonsättare och den yngste, Ernst, upptogs bland *instrumentisterna* i det hertigligen kapellet.

År 1562 kom Lasso genom sin utnämning till förste kapellmästare i spetsen för det bästa sångarkapellet i Europa, hvilket såsom ofvan antydts derjemte egde en instrumental klass. Denna trädde dock endast mera sällan i gemenskap med de vokala krafterna, emedan den tiden körer och instrumenter ej på långt när så ofta som nu verkade tillsammans; detta förhindrades redan af den högt utbildade a capella-stilen, åt hvilken konstnärliga odling Orlando di Lasso likasom alla hans samtida nästan uteslutande egnade sig och hvars i och för sig rena, homogena klangverkan endast skulle ha skadats genom tillkomst af instrumenter.

Från 1563 till 1570 uppstodo mästartens berömda Botpsalmer äfvensom de vackraste af hans Magnificathymner. Ehuru Lasso var Palestrinas samtida kallades han redan då i Tyskland, Nederländerna, Frankrike och England »fursten bland musiker», och Europas förnämsta monarker gäfvor honom bevis på sin gunst. Så förlänade honom 1570 den vid riksdagen i Speyer närvarande kejsar Maximilian II af egen drift tyskt adelsskap och år 1571 dekorerade honom påfven Gregorius XIII med sin orden »Den gylene sporren», vid hvilket tillfälle han i påfliga kapellet påsattes ordens sporrar och omgjordades med dess svärd. Kostnaderna för resan till Rom bestredos af hertigen.

Det kapell, som stod under Lassos ledning, hade vuxit upp till det största och bästa i Europa. Det räknade omkring 90 musiker, och flere bland dem voro af första rang. En krönikör uppräknar 20 basar, 15 tenorer, 13 altar, 16 sopraner (gossar), 5 eller 6 kastrater och 30 instrumenter. Det stora anseende han vunnit genom sina kompositioner, hvilka äfven i Frankrike voro kända och högt värderade, föranledde konung Karl IX derstädes att söka vinna den berömda musikern för Paris. Han öfvertalade sålunda Bayerns furste att lösa honom från hans tjänst i München, och Lasso begaf sig nu för andra gången till Paris, men kommen till Frankfurt am Main fick han underrättelse om Karls död

(1574), hvarefter han belåten vände tillbaka till München, der han naturligtvis blef mottagen med öppna armar. Hertigen diktade en panegyrik till Lassos ära och tillförsäkrade honom underhåll för listiden. Albrechts efterträdare, Wilhelm V, »den fromme», var honom också mycket bevågen, skänkte honom 1587 ett hus med trädgård och en särskild pension åt hans hustru.

Den höjd Lasso nu hade nått såväl i konstnärligt som socialt hänseende skulle dock snart försvinnas af dystra moln. Ehuru hertig Wilhelm skänkt honom ett vackert landsställe vid Amperfloden, der han kunde söka sig hvila efter arbetet, unnade sig Lasso allt för litet ro. Det stora nit han utvecklade som kapellmästare och lärare för korgossarne, äfvensom hans outtröttliga arbete med kompositioner, togo både hans andliga och lekamliga krafter för mycket i anspråk. Då hans hustru en dag kom hem från landsstället fann hon honom så fullkomligt slö, att han icke en gång kände igen henne. I sin förskräckelse skyndade hon till prinsessan Maximiliana, och denna sände genast till honom sin lifmedikus dr Meermann, som lyckades häfva det onda, men den gamla själsfriskheten vände aldrig åter. Hertigen tog den innerligaste del i hans tungsinthet och sökte på bästa sätt att underlätta hans ställning, i det han icke blott lät honom behålla sitt gage af 800 gyllen utan också gaf hans söner anställning. Känslan af andlig svaghet och oförmåga till arbete marterade dock Lasso till den grad, att han begärde sitt afsked.

Den 14 juni 1594 förlorades han slutligen af döden och fann sitt sista hvilorum på franciskanerklosters begravningsplats. Denna har genom stadens utvidgning nu försvunnit, men minnesstenen på hans graf har slutligen fått en plats i Münchens nationalmuseum. Hans äldste son Ferdinand dog 1609 i denna stad såsom verklig kapellmästare; hans andre son Rudolf var en betydande komponist och lefde ännu på trettioåriga krigets tid. Då svenskarne under Gustaf Adolf 1632 besatte München besökte honom till och med konungen i hans privata bostad och beställde flere kompositioner af honom. Familjen är sedan alldeles utdöd.

Antalet af Lassos kompositioner går utöfver 2,000 och många af dem väcka ännu beundran. En så vidt möjligt fullständig förteckning öfver hans tryckta verk har Eitner utgivit som bilaga till »Monatshefte für Musikgeschichte». Deri anföres begynnelsen af ej mindre än 46 messor. Biblioteket i München eger 6 otryckta sådana. Af hans många verk må framhållas *Psalmi Davidis poenitentiales*, »Davids Botpsalmer», tryckta 1584, ny partitupplaga af Dehn 1838 (finnas också

i ett praktfullt manuskript från 1560—70 i München), ett verk, som fick lika stor spridning som Palestrinas »Improperier». Ett rikt utstyrt tryckt praktverk är hans *Patrocinium musices* (1573—76, 5 band, utgifvet på hertigens af Bayern bekostnad), innehållande 21 Motetter, 5 Messor, Officier, Passion, Vigilier o. s. v. och 10 Magnifikater. Med titel *Jubilus beatae virginis* utkom 100 Magnifikater af Lasso 1619. Af hans omkring 1,200 Motetter (Cantones sacrae etc.) innehåller en upplaga från 1604, *Magnum opus musicum*, 516. Chansons, Madrigaler, tyska sånger äro äfvenså utkomna i stort antal och eftertryckta hos italienska, tyska, franska och nederländska förläggare. Nya partitupplagor af Lassos verk förefinnas i samlingar, utgifna af Proske, Commer, Rochlitz, Dehn och andra. Biografiska notiser om honom eger man af Delmotte (1836 på tyska af Dehn), af Matthieu (1838), Kist (1841) och Bäumker (1878).

Nyligen har af Breitkopf & Härtel i Leipzig annonserats till utgifvande: »Orlando di Lasso, eine Gesamtausgabe seiner Werke», som redigeras af dr X. Haberl och dr Ad. Sandberger. Ärligen utkomma af denna samling två band till 15 mark, och ett profhäfte med porträtt och prospekt erhålles i bokhandeln. Till firande af Lassos minne har ock helt nyss utgifvits af samma firma »*Sieben Gesänge für gemischter Chor* af Orl. di Lasso» i stämmor (à 1 mark) innehållande: 1) Hymne »Musica Dei donum»; 2 a) Motette: »Gustate et vidite»; 2 b) Motette »Timor et tremor»; 3 a) Chanson »Je l'aime bien»; 3 b) Madrigal »Es jagt ein Jäger»; 3 c) Villanella »O la, o che bon echo»; 4) Bayerischer Hymnus.

Till Lassos karakteristik må till slut anföras hvad Proske yttrar om honom:

»Lasso var en allsidig begåfning. Ingen af hans samtida besatt en sådan viljans klarhet eller utöfvade ett sådant herravälde öfver alla konstens intentioner. Från det kontemplativa i kyrkomusiken till de muntraste visor i den profana genren fattades honom aldrig tid, stämning och framgång. Stor både i den kyrkliga och i den världsliga musiken hade Lasso i sig upptagit det rationella i hela den tidens musik, så att den låg utpreglad som ett karakteriskt helt hos honom och man var ej i stånd att framhålla något speciellt italienskt, nederländskt, tyskt eller franskt.» Han odlade Nederländernas strängare och kallare maner genom att i det inblanda den skönhet och det behag, som då voro egna för de italienska mästarne, och derigenom hjälpte han mäktigt till att fullända den figurerade kontrapunkten. Dock

* Med anslutning till den efter 30-årigt arbete af denna firma utgifna Palestrina-upplagan.

verkade hans vandringslif, att han, som så jemt färdades mellan kyrkan och världen, kom att brista något i den kyrkostilens orubbliga stränghet, som var utmärkande för söderns store mästare Palestrina, som verkade på samma tid och liksom i kyrkans medelpunkt. Vill man i det hänseendet lära känna Lassos storhet, må man studera hans för alla tider beundransvärda mästerverk, Botpsalmerna, och låta deras mäktiga harmonier och deras stora, uttrycksfulla stil, full af andakt och religiös storhet, inverka på sig, hvarmed han synes ha nått Palestrinas höjd.

Bellini-dyrkan i Catania.

Den som reser i Italien kan med hänseende till de i alla större städer befintliga minnesvårdar öfver berömda tondiktare ej undgå den iakttagelsen, att man i bella Italia bättre förstår hedra konstnärerna än på andra ställen. I Rom beundrar man Verdis och Rossinis statyer, i Neapel Mercadantes och Thalbergs minnesvårdar, båda i kroppsstorlek, i Florens de till Gounods och Verdis ära konstnärligt utförda postamenten, hvilka uppbära de firade komponisternas byster, — men ingen stad på kontinenten drifver en sådan dyrkan med en tonkonstnär som Catania för att bevisa verld och efterverld hur högt värde den sätter på äran att räkna en Bellini bland sina medborgare.

En härlig januarimorgon — solen sken så varmt som hos oss i maj — landade vi, kommande från Messina, i Catantias hamn; snart voro vi omringade af ett dussin närgångna facchinis, som erbjödo sin tjänst att bära bagaget, skaffa vagn och hotell. »Hvar är den vackraste delen af staden?» frågade jag för att i denna välja ett logis. »Den vackraste», sade han smackande med tungan som om det gällt att smaka en läckerhet, »är vid Giardino Bellini.» »Nå, så för oss till ett hotell der intill!» — »Hotel am Giardino?» frågade vår ciceron, »der bo endast nobili.» — »Kan man då inte få hyra ett rum vid Giardino Bellini?» — »Nobili hyra ej ut några rum», upplyste oss den svartögde cataniern. »Men», tillade han med äkta nationalstolthet, »herrsken måste se 'vår' Bellini-park; maken till den finns inte i hela verlden!» Denna i full bröstton uttalade öfvertygelse bestämde oss för att göra vårt första besök i parken.

Vandrande längs corson kommo vi efter en fjerdedels timmes promenad fram till ett högt bronsstaket; porten var ännu stängd, emedan man ej fick komma in i parken förr än kl. 8.

Utiifrån såg man två sakta sluttande höga kullar, bevoxna med blommor, midt emellan dem en hvit marmorbyst, föreställande Bellini; å ömse sidor härliga trädplanteringar, gångar omgifna af blommande rosenhäckar och i bakgrunden Aetna, insvept i en hvit hermelinsmantel, plastiskt resande sig mot den djupblå himmelen.

Snart öppnades portarna. Blicken sväfvade förtjust ikring; öfverallt blommande rosor, doftande pelargoner, narcisser, kamelior. En brant uppstigande kulle är betäckt med blomsterskrift; midt på den prunkar namnet »Bellini», bildadt af gröna, röda och gula blomblad. Hvarje bokstaf är två meter hög, och hundratals doftande blommor ha fått underkasta sig trädgårdsmästarens skära för att bilda en sådan bokstaf. Uppe på höjden af kullen är en blå, stor glaspaviljong, hvarifrån man har en förtjusande utsigt åt ena sidan öfver oräkneliga villor, åt den andra öfver staden ända till hafsstranden. En med statyer öfver framstående konstnärer och lärda smydd allé sammanbinder de båda kullarne.

De hvita bysterna framträda effektivt emot lagernischernas grönska, i hvilka de äro uppställda, och hvarje monument är omgivet af mångfärgade blomsterrabatter; här och der synas plaskande fontäner och vid slutet af allén sänker sig vägen ned till den underjordiska grottan, hvars mörker bildar en skarp kontrast till färgpraktens deruppe. Vi fortsätta promenaden och besöka djurgården, der hvita hjortar, rådjur och apor i stora burar finnas att beskåda.

En blick på villorna omkring parken öfvertygar oss om att här verkligen ej fins någon tillflykt för en främling; alltså ned i staden för att skaffa bostad, i hast frukostera och sedan vidare ut i staden för att se hvad den kan ha att bjuda för vackert. Vår ledsagare, industriell som alla italienare, väntade oss redan framför hotellet. Efter Bellini-parken hade så hänfört oss, sade han, ville han nu också föra oss till Piazza Stesicorea. »Hvad fins der?» — »Italiens skönaste monument.» Vår ciceron gick med snabba steg före oss och stannade till slut med en eldig blick, som om han ville fråga: »Har jag sagt för mycket?», vid ingången till en stor plats. I midten af densamma höjde sig en hvit marmorgrupp; figurerna i densamma voro i mer än kroppsstorlek och så realistiskt verkliga, att man kunde vänta sig att få höra dem tala, nej sjunga — sjunga dessa varma till hjertat gående toner, som mästaren Bellini diktat åt dem. Der i förgrunden hade man Norma i teatralisk posityr, vid hennes sida Sömnångerskan, i bakgrunden Puritanernas och Sjörfölvarens plastiska figurer i carraramarmor och midt ibland alla dessa figurer, hvilka skulle plastiskt för ögonen framställa mästarens ton-

dikter, höjande sig öfver dem alla, han sjelf, stolt bärande hufvudet som en konung i snillenas rike — den illustre compositore, såsom alla här med beundran kalla honom.

Minnesvården på Piazza Stesicorea är onekligen den mest storartade i Catania, men icke den enda; på alla platser ser man Bellinis statyer, än i marmor än i brons, ensam eller i grupp; på Piazza Duomo och på Piazza dei Morteri konstnärligt formade byster och i domkyrkan, öfver den berömda tonsättarens graf, en marmorgrupp föreställande musiken ledande sin dyrkare in uti skuggornas rike.

Men cataniernas tacksamma sinne har ej funnit denna dyrkan nog, — trots fattigdomen hos folket och kommunens finansnöd har man byggt åt sin illustre compositore ett tempel, värdigt ett snille med Guds nåde. I detta tempel, prosaiskt benämndt »Bellini-teatern», församla sig musikentusiasternas skara för att fröjda sig öfver tonsättningarna af nationens stora snillen. Bellini-teatern befinner sig i bakgrunden af en vidsträckt plats och har en rikt smydd fasad, å hvilken de af hvit marmor förfärdigade figurer, hvilka spela en hufvudrol i Bellinis operor, väcka vårt intresse. Det inre af teatern är rikt smyddt; i loger, korridorer, foyerer öfverallt förhålligas i ord och bild den berömda tondiktaren.

Bellini-teatern räknas bland Siciliens skönaste teaterbyggnader. Ledsamt nog spelas ej så mycket i densamma, emedan Italiens finansiella misère äfven inverkar på teaterförhållandena.

Bellinis dödsdag (han dog den 24 oktober 1835) firas årligen på ett högtidligt sätt. I domkyrkan, der konstnären ligger begravd, hålles en präktig messa, hvars bevistande hvarje bildad person i Catania anser som en hederspligt. På eftermiddagen är konsert i Giardino Bellini, då endast Bellini-melodier spelas. Bellinis kyrkompositioner äro berusande melodiosa; hvar och en känner dem här och man går i kyrkan för att höra Bellinis musik. Hundratals personer lyssna med andakt till den hvarje timme, ty kyrkorna äro öppna från tidigt på morgon till sent på afton; hvar och en musikkunnig har rättighet att gå till orgeln och skänka församlingen uppbyggelse. I den vidsträckta Peterskyrkan i Rom promenerar man utan att bedja, i kyrkan S:t Paolo maggiore i Neapel herskar ännu mindre andakt, men i Catantias domkyrka, liksom i dess andra kyrkor, gripa oss Bellinis stämningsrika, hjerterörande tonverk.

Två gånger i veckan är konsert i Bellini-parken; då får man se nobili i eleganta åkdon passera der och göra halt vid musikpaviljongen, med förtjusning lyssnande på Bellinis melodier, fotgängare af alla slag röra sig fram och åter i de blomstersmyckade

alleerna. När konserten är slut, hvilken naturligtvis mest består af Bellini-nummer, skynda ung och gammal derifrån för att der hemma på piano, violin eller gitarr — en hvar i Catania har ett instrument, om ock endast en pipa — upprepa maestrons melodier.

Under vårt flere veckor varande uppehåll i Catania tillbragte vi dagligen tre à fyra timmar i Giardino Bellini; man kan också aldrig se sig mätt på dessa underbara naturscenerier, upptäcker med hvar dag nya skönheter och förvånar sig ständigt öfver hur det varit möjligt för detta stackars folk med de mest ruttna finanser att göra sådana uppoffringar för att åstadkomma dessa blomsterberg på förut ödsliga fläckar. Allt af hänförelse för konsten och för att med rättmätig stolthet öfver en konstnär sådan som Bellini kunna säga: »Och han var vår!» Månet annat land kan här få lära sig att hålla sin konst och sina konstnärer i ära.

J. Barber.

Några musikminnen från en färd till England.

AF H. L.

Måndagen den 27 sistlidne maj, kl. 11 på aftonen lade Thulebolagets stora ångare »Albert Edvard» ut från Göteborgs hamn, der en tätt packad menniskomassa andäktigt åhörde de kraftiga sånger, som, utförda af en ypperlig manskör, tonade från akterdäcket ut i den lugna, men regndigra kvällen. Först klingade de friska tonerna af »Vårt land», besvarade af ljudeliga applåder från stranden. Följde så »Hör oss, Sveas» mäktiga ackorder, hvilka förbytte applåderna till stormande jubel. Den väldiga ångaren hade nu svängt sig om och gled långsamt och majestätiskt ut från hamnen. Då blottades alla hufvuden ombord och två hundra tungor uppstämde ur djupet af lika många hjärtan den sköna psalmen »Oss välsigna och bevara». Det var de skandinaviska medlemmarne af de Kristliga Föreningarne af Unge Män, som med denna psalm förtroendefullt öfverlemnade sig åt den högste styrmannens vård, då de nu anträdde sin färd öfver hafvet till den stora verldskonferensen i London och till firande af sina föreningars 50-års-jubileum.

Hur frestande det än vore att en smula i detalj beskrifva sjelfva öfverresan, måste jag dock afstå derifrån dels af utrymmesskäl och dels därför att det skulle beröra för en musiktidning främmande omständigheter. Men så mycket kan dock sägas, att till följd af det under hela öfverresan rådande härliga vädret kunde sången

flitigt idkas under de båda dagarne på hafvet, och aldrig har väl tillförne Reissigers präktiga »Brede sejl over Nordsjö gaar» klingat öfver Nordsjö-vågorna, åtminstone ej utförda af en sådan kör. Då solen om aftonen sjönk, helsade sångarne henne med Geijers stämningsfulla, men mindre kända »Solnedgång i hafvet». Jag meddelar här texten:

Solen sjunker ned i haf,
Böljorna sjunga sin sång;
Sjunga öfver mångens graf
För hvilka natten blifvit lång.
På ditt budskap dagar fly,
Men din nåd, o Herre, den är evigt ny!

De milda tonerna, burna af våra ypperliga »röstinnehafvare», klingade ut öfver dyningarne och framkallade en underlig, fridfull stämning hos alla.

På tal om kören, så lät mig säga såväl först som sist, att dess sammansättning var utmärkt, synnerligast hvad ytterstämmorna beträffar; dock hade kanske första basarne behöft ännu några fylligare röster. Och denna kör på 60 man var samlad från Sulitelmas fjell, från Skånes feta slätter och från allt mellanliggande land. Ja, vi hade verkligen en andra tenor från Sulitelma, och dessutom voro vi samlade från omkring 25 olika orter af vårt land. Öfver hälften af skaran utgjordes för öfrigt af gamla segervana sångare från Odinslund och Lunda-gård.

Färden öfver hafvet göra vi sålunda flyktigt nog och tänka oss nu med ens in i den stora samlingsalen i det Skandinaviska Sjömanshemmet i London. Der samlades, omedelbart efter ankomsten till verldsstaden, hela den till omkring 200 personer uppgående skandinaviska skaran till en riklig och smaklig lunch. Och här ljödo ock, till tack för det gästfria och vänliga mottagandet, för första gången från våra läppar några svenska sånger på gamla Englands mark. Samlade på en liten estrad, under vår konungs bild och vår kära svenska flagga, dubbelt kär på främmande jord, stämde vi här upp Josephsons Vårt Land och derpå Hör oss Svea; och att vi sjöngo från hjertan och till hjertan, det märktes snart på de öfverlyckliga leenden och tårade ögon, som våra i London bosatta landsmän, här talrikt samlade, visade oss och på det stormande jubel, som besvarade hvarje sång. Ingeniör Axel Welin, sjömanshemmets föreståndare, helsade oss i hjertliga ordalag välkomna till England och till konferensen. Prins Bernadotte tackade varmt och innerligt å svenskarnes vägnar, och sångarne svarade med den Wennerbergska psalmen »Det är en kostelig ting att tacka Herren!» Efter ytterligare tal af våra norska, finska och danska bröder, och sedan vi fått våra »inkvarteringssedlar» (alla sångare voro inviterade att bo i engelska fa-

miljer), spriddes vi, bortförda af stora omnibussar, till jettestadens alla kanter, för att dagen derpå kl. 12 råkas till repetition i Queen's Hall. I denna nya och eleganta konsertsal, belägen vid Langham Place, skulle vår konsert gå af stapeln några dagar der-efter.

Det hjertliga mottagandet i de famljer, som varit vänliga nog att öppna sina hem för oss, och der vi enligt enstämmiga utlåtanden bodde och mädde som prinsar, allt detta, jemte alla de märkvärdigheter, som denna underbara stad upprullade för våra ögon, måste här helt och hållet förbigås, och få vi inskränka oss till att stanna vid de musikminnen, som äro förenade med vår åtta dagars Londonvisit.

Jag dröjer då först vid den vespergudstjänst som fredagen den 1 juni kl. 1/2 7 e. m. inledde konferensen, och som afhölls under den verldsberyktade Westminster Abbey's vördnadsbjudande hvalf. Den som skrifver detta har sjelf en smula sysslat med kyrkosång, hvarför det naturligtvis för mig skulle vara af ett alldeles särskildt intresse att få höra den mycket omtalade engelska kyrkosången. Och jag må säga, att jag kände mig betydligt enkel, för att ej säga förintad, såväl inför den församlingssång, som i synnerhet inför den körsång, som här presterades, då jag samtidigt tänkte på de försök i denna väg, som helt sparsamt gjorts hemma hos oss.

På tal om församlingssången måste jag här beröra en sida af den storartade frikostighet, som från jubileumskommissionens sida kom alla i konferensen deltagande främlingar till del. Bland den stora mängd eleganta och dyrbara tryckalster, som gratis utdelades till alla — omkring 2,000 — deltagare i konferensen, märktes ock en hymnbok, innehållande ett fyrtital hymner att användas vid denna och kommande konferenser. Samtliga sånger öfversatta på de tre kulturspråken, men en af dem öfversatt på följande *tjugu språk*, nemligen: engelska, tyska, franska, spanska, portugisiska, italienska, holländska, flamländska, svenska, danska, norska, ryska, finska, ungerska, bömiska, bulgariska, armeniska, japanska, hindostanska och kinesiska. Till samtliga sånger var musiken införd i fyrstämmig orgelsats. Det hela utgjorde ett nittiosidigt häfte, elegant tryckt och bundet i mjukt clotband. Med denna hymnbok i hand erbjöd det ingen svårighet att deltaga i församlingssången, som också, synnerligast vid de tillfällen då 10 eller 15 tusen personer voro samlade, lät alldeles öfvervältigande storslaget. Något dylikt hade jag aldrig kunnat föreställa mig! —

(Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Aug. 20, 24. Weber: *Oberon* (Rezia, Fatima, Puck: fru Östberg, frökn. Karlsohn, Holmstrand; Huon, Sherasmin, Oberon, Aboulifar: hrr Ödmann, Johanson, Strandberg, Henriksson). — 22. Boïto: *Mefistofeles* (Margareta Helena: fru Östberg, Pantalís: frök. Jahnke, deb.; Faust, Mefistofeles: hrr Ödmann, Söderman). — 27. Gounod: *Faust* (Margareta: fru Brag; Faust, Mefistofeles, Valentin: hrr Ödmann, Söbergren, Söderman). — 29. Verdi: *Aida* (Aida, Amnerís: fru Östberg, frök. Almati; Radames, Amonasro, kungen, Ramphis: hrr Bratbost, Söderman, Brag, Söbergren). — 31. Auber: *Fra Diavolo* (Zerlina, Pamela: frök. Holmstrand, fru Linden; Fra Diavolo, lorden, Lorenzo, Giacomo, Beppo: hrr Ödmann, Johanson, Rundberg, Brag, Henriksson). — Sept. 3. Bizet: *Carmen* (Carmen, Michaela, Frasquita, Mercedes: frökn. Almati, Karlsohn, fru Heintz, frök. Frödin; don José, Escamillo: hrr Ödmann, C. Lejdström). — 5. Donizetti: *Regementets dotter* (Marie: fru Olefine Moe, som gäst; markisinnan: fru Strandberg; Tonio, Sulpiz, Hortensio: hrr Bratbost, Söbergren, Grafström). *Ballett* ur »Trubaduren».

Djurgårds-teatern. Juli 9—sept. 5. *Ljungby horn*, romantiskt sagospel i fem akter af E. Collin, V. Östergaard och A. Ibsen. Fri bearbetning från danskan af Fr. Hedberg. Musik af E. Hartmann och N. Gade. Orkesterarrang. af Nicolai Hansen.

Kgl. operan har som vanligt börjat säsongen med gamla bekanta saker. Redan vid första representationen hade man tillfälle att helsa fru Östberg välkommen åter till vår operascen, och det lifliga bifall hon då framkallade var så väl en tolk för återseendets glädje som för belåtenheten med aftnens prestation, som visade att röst och konstnärlig framställning ej förändrats under Amerikaresan. Hon har sedan ytterligare gifvit bevis derpå i »Aida». Hr Ödmann har också haft trägen tjänstgöring under början af säsongen och naturligtvis skördat mycket bifall vid sitt uppträdande. Sångaren, som denna sommar ej konserterat, utan hvilat ut sig på Dalarö, har varit vid briljant röstdisposition för hvarje gång. I »Regementets dotter» har fru Olefine Moe en gång uppträddt som gäst, troligen sista gästspellet på vår operascen, då hon hädanefter säges skola egna sig nästan uteslutande åt sängundervisning. I vokalt hänseende var hennes Marie i nämnda opera rätt tillfredsställande, om äfven rösten ej har samma räckvidd och friskhet som förr. Rollen fordrar dock i dramatiskt hänseende en mera ungdomlig figur och apparition. Publiken var vid hennes uppträdande mera bifalls- än talrik. Den förr så omtyckta sångerskan belönades med ett par buketter och många inropningar. — Vi ha för öfrigt endast att anteckna några nyheter i rollesättning, nämligen frök. Karlsohn som Fatima i »Oberon», hr Brag som kungen i »Aida» och hr Rundberg som Lorenzo i »Fra Diavolo». Fru Heintz har som Frasquita i »Carmen» gjort sitt återinträde vid k. operan.

Djurgårdsteatern har haft stor framgång med »Ljungby horn», hvars musik af Hartmanns och Gade-melodier är rätt anslående.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan hade den 20 augusti sin första representation för detta spelår, under hvilket artistpersonalen utgöres af följande personer: hrr Brag, Bratbost, Bröderman, Grafström, Henrikson, Johanson, Lundmark, Malm sjö, Nygren, Rundberg, Söbergren, Strandberg, Strömberg, Söderman, Vallenius och Ödmann; fruarna Brag, Linden, Lindström, Strandberg och Östberg samt fröknarna Almati, Frödin, Holmstrand, Karlsohn och Lindegrén. Premiärdansöser äro fröknarna Flamand, Rosén och Brandt.

Förste regissör- och instruktörplatsen innehafves af hr Rundberg. Såsom kapellmästare och kormästare fungera samma personer som under föregående spelår.

Hr Ludvig Josephson har nu lemnat den ansträngande regissörtjensten vid k. operan och tillträdt en ny befattning såsom dess sekreterare.

Vasateaterns sällskap under spelåret 1894—1895 utgöres af följande personer:

Direktör och förste regissör hr August Warberg, sekreterare och kassör hr Johannes Svanberg, regissör hr Oscar Malmgren, kapellmästare hr Herman Berens, skådespelare hrr August Warberg, Axel Ringvall, Karl Kellberg, Alfred Klinger, Emil Pettersson, Frans Örnberg, August Svensson, Ludvig Haxell, Carl August Sjöholm, Knut Rohde, Georg Brink, Liljefeldt, Sandström, Gaston och Sjögren.

Skådespelerskor fruarna Hilda Caste-gren (som gäst), Emma Berg, född Ekström, Erica Lindström, Mathilda Bergström, Klinger och Ringvall; fröknarna Annie Blumenthal, Gerda Nilsson, Hanna Apelqvist, Sigrig Eklöf, Emilie Michal, Gabrielle Åberg, Alexandra Stjagoff, Hulda Eneberg, Agnes Ödman, Mathilda Lindström och Mathilda Andersson.

Sufflör hr Otto Bergström, körrepeti-tör hr Gustaf Tropp, maskinmästare hr Anders Linderöth.

Folkteatern, som den 1 september började sin säsong med Jolins gamla lustspel »Sommargäster på Djurgården», har i sommar reparerats och dess scen bifvit nylagd och utvidgad. Fru Lund är fortfarande direktis.

Understöd åt inhemska tonsättare. Regeringen har af det å Musikaliska akademien stat uppförda anslaget å

6,000 kronor till uppmuntran och understöd åt inhemska tonsättare i som-mar tilldelat dels musikidkarne B. Beckman, E. H. Ellberg, K. V. E. Stenhammar och Erik Åkerberg stipendier, hvardera å 1,000 kr., att af dem innehafvas under två år från och med den 1 innevarande månad, dels ock prof. Ivar Hallström och organisten Emil Sjögren hvardera ett belopp af 1,000 kr.

Intressanta konserter lära vara att förvänta i början af säsongen. Sälunda kommer fru Dagmar Sterky, som hittills ej gifvit någon konsert härstädes för egen räkning, att under loppet af oktober månad anordna en sådan i Musikaliska akademien stora sal under medverkan af flera framstående förmågor.

Teresina Tua, violinelfvan, som man här nog har i lifligt minne från den tid, då hon för tio år sedan med sitt intagande spel lockade fulla hus till Musikaliska akademien stora sal, ämnar under loppet af oktober gifva konsert härstädes i samma lokal.

Fru Margarethe Stern, den omtyckta pianisten, anländer hit under närmaste tiden och kommer att gifva en eller ett par konserter.

Den berömda spansk-amerikanska koloratursångerskan Emma Nevada skall äfven inom kort konserter härstädes.

Henri Marteau, en tjugunårig violin-virtuos, som under förra säsongen gjort stor lycka i Amerika, väntas äfven konserter här med det snaraste.

Den med rätta högt värderade Aulinska kvartetten inbjuder i för-ening med hr Vilh. Stenhammar äfven under denna säsong till en serie kam-marmusik-soaréer, af hvilka den första kommer att ega rum den 16 oktober.

Hufvudstadens musikskolor öppnas i midten af denna månad. Af dessa, som nu under flere år befäst sitt anseende, börjas undervisningen i Richard Anderssons musikskola den 20 september, i fröken Sigrig Carlheim-Gyllenskölds musik-institut den 15 och i Fredrik Peters-sons allmänna musikalska förskola den 17 dennes. Vidare upplysa här-om annonserna i detta nummer.

Musikalisk pristäflan. Härtill inbju-der äfven i år »Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande». Vi hän-visa till annonsen sjunde sidan.

Fröken Sofie Lindegrén, vår unga, begåfvade sångerska, återkom, efter tre månaders studie-uppehåll i Paris, hvarest hon träget tagit lektioner för m:me Artot, i juli till hemlandet. Frö-ken Lindegrén, som för denna säsong uppgjort om engagement vid härvarande opera, är särdeles nöjd med sin vistelse i Paris, under hvilken hon fått tillfälle

rikta sin repertoar med flere nya, större partier. Särskildt omnämner hon sitt besök hos Ambroise Thomas och kan ej nog prisa den äldre mastrons vänlighet emot henne. Vid detta tillfälle fick fröken Lindegrén inför kompositören föredraga sitt Mignon-parti.

Operasångaren C. F. Lundqvist kommer att företaga en turné i England, hvarunder han skall uppträda på fyra af sir Charles Hallés konserter, nämligen en i Kristallpalatset i London och en i hvardera af städerna Manchester, Liverpool och Bradford, skrives till Dagens Nyheter. Det torde kunna hända att hr Lundqvist kvarstannar i England under en god del af vintersäsongen för att sjunga på dessa konserter, hvilka äro bland Londons mest fashionabla musikställningar. Sir Charles Hallé är som bekant gift med fru Norman-Neruda.

Sommarkonserter. I hufvudstaden ha de öfliga kafékonserterna egt rum å de vanliga ställena. I Berns' etablissement har Meissnerska orkestern utfört aftonkonserterna, under augusti månad med biträde af fru Olefine Moe och signor Vincenzo di Pasqualis; middagskonserter ha givits der af Österrikiska gossorkestern under direktör Lambert Steiners anförande, och samma orkester har sedan skött aftonkonserterna i Strömparterren. — I Blanches kafé har man om aftnarne haft tillfälle höra Vestgötadals regementes musikkår under dir. L. Zetterquist och under någon tid k. flottans musikkår. — Å Hasselbacken har, som vanligt, gardesmusiken, Svea och Göta lifgardes kårer, spelat och på senare tiden Typografiska sångföreningen, anfordrad af direktör Erik Åkerberg, med militärmusiken alternerat å aftonkonserterna. Ett extra musiknöje bjöds här i sommar af Österrikiska jernvägsmännens sångförening, som hade till ledare kormästaren Max von Weinzierl, i Wien bekant som kompositör till operetter m. m. Denna väl samman-sjungna kör hade åtskilliga för oss nya saker att framföra, och främlingarne voro här mycket uppburna. — *Skansen* har äfven bjudit på musik, såväl militärmusik som körsång af Allmänna sångföreningen under dir. Alb. Lindströms ledning samt af österrikiska kören. — Allm. sångföreningen har äfven en gång låtit höra sig å en konsertfest i Sickla Djurgård. — I *Fjäderholmarnes* nya konsertpaviljong har sång exequverats af operasångarne Carl Carlander och Hj. Söderlund samt Damkvartetten från k. operan, som förut äfven i år uppträdt flerstades i mellersta och södra Sverige med stort bifall.

Af konserter utom Stockholm torde vi i första rummet kunna sätta Aulin-Elmblad-turnén, hvarvid de värde-

rade artisterna hade till ackompanjator dir. B. Fexer. Turnén började den 9 augusti å Saltsjöbaden och sträckte sig öfver Dalarö, Vaxholm, Norrtelje, Furu-sund, Visby (två konserter) och slutade i Södertelje den 19 augusti. Emellertid gafs sedan äfven i Örebro den 1 september af dem en kyrkokonsert. — På Dalarö gafs likaledes en kyrkokonsert den 26 juli af fru Dina Edling och fröken Selma Ek i förening, biträdda af en sångamatrice och fröken Eugenie Claësson, hvars utmärkta ackompanjemang förhöjde musiknöjet. De värda artisterna tillbragte sommaren på platsen. — I Södertelje ha givits konserter af vår utmärkta pianist fröken S. Carlheim-Gyllensköld och af sångerskan fru H. Bodorff, som biträdades af den unge lofvande violinisten Rich. Ohlsson och en barytonsångare Joh. Carlberg. — I Borgholm har sångerskan fröken Alma Malmström konserterat; vid västkustens större badorter operasångarne C. F. Lundquist äfvensom O. Lomberg, hvilken förut med mycken framgång sjungit i Danmark och Tyskland. — »Musikföredrag» hafva äfven i sommar hållits i landsorten af prof. O. Byström, biträdd af fröken B. Gaston.

O. D.-körens sommarturné började, såsom vi i förra numret omtalade, den 7 juni och omfattade de förut uppräknade städerna. Sista konserten var annonserad här med program till den 3 juli, men körens missöde, att nödgas ligga i kolerakarantän å Fejan i Stockholms skärgård, omintetgjorde konserten härstädes. Kören och dess prestationer rönt öfverallt i Finland entusiastiskt mottagande, först i Vasa, der den inträffade under den stora, här förut omnämnda, musikfesten, sist i Helsingfors, der det konserterades före och efter besöket i Petersburg, samt i Hangö. I den ryska hufvudstaden gaf sällskapet konserter i Aquariums operasal och sjöng den 28 juni för kejsaren och kejsarinnan i Villa Alexandra vid Peterhof samt rönt stort bifall af de höga åhörarne. Hela resan kan kallas ett triumftåg för den utmärkta Upsala-kören.

Svensk militärmusik i utlandet. Kronprinsens husarregementes musikkår under direktör Strömbergs ledning återkom sista juli från sin konsertturné i Tyskland, hvilken, säger Sydsv. Dagbl., varit ett verkligt litet triumftåg för den svenska militärmusiken.

Musikkåren har i år inalles besökt 22 tyska städer. Första konserten gafs i Stralsund den 30 maj. I Berlin uppträdde musikkåren på Krolls etablissement en vecka. Ut i Carlsbad erhöles konsertlokal i ett af de jettestora badhotellen, Grand Hôtel Pupp. Der gaf kåren fem konserter inför en talrik, fin publik under lifligt bifall.

På återfärden stannade musikkåren åter fyra dagar hos Kroll i Berlin och begaf sig derpå direkt till Kiel, der den gaf icke mindre än 13 konserter. Der hade den tillfälle att uppvakta kejsarens broder, prins Heinrich, med en förmiddagskonsert, efter hvilken prinsen till direktör Strömberg såsom minne öfverlemnade sitt kabinettsporträtt med egenhändig dedikation. Musikkåren utförde äfven taffelmusiken vid en middag, som prinsen gaf ombord på pansarskeppet Sachsen, innan detta afgick till silfverbröllopsfestligheterna i Köpenhamn.

Fru Louise Pyk gaf den 25 juli å Marienlyst en konsert, som samlat en talrik och elegant publik. Fru Pyks vackra och kraftiga mezzosopran tog genast i Dyvekes sång publiken med storm, säger Helsingör Avis, och bifallet var lifligt hela konserten igenom. Fröken Hilma Wengberg, som ackompanjerade, visade sin konstnärliga färdighet på pianot.

Fröken Märtha Petrini, som för närvarande är anställd vid Opéra Comique i Paris, har i sommar med stor framgång konserterat i Ostende. För höstsäsongen har hon antagit engagement vid La Scala-teatern i Milano. Fröken Petrini gästar i dessa dagar Skandinavien och gaf sin första konsert i Bergen den 29 augusti för utsåldt hus och med stor succés. Hon utförde en aria af Donizetti, romanser af Tosti och Delibes, svenska folkvisor och klockarian ur »Lakmé». Hennes vackra, fina, mjuka, högt utvecklade stämma, understödd af en glimrande koloratur och mycket dramatiskt lif, hänförde publiken efter hand till de lifligaste bifallsyttringar, som efter klockarian antogo en stormande karakter med många framropningar. Konstnärinnan ackompanjerades med mycken bravur af fru Hals-Andersen. — Edvard och Nina Grieg öfvervoro konserten och applåderade lifligt.

Tor Aulins violinkonsert nr 2 (A-moll), här vid flera tillfällen utförd af konstnären med glänsande framgång, har nyligen utkommit i tryck på k. hofmusikhandelns i Köpenhamn (Henrik Hennings) förlag och är nu tillgänglig i musikhandeln härstädes. Arbetet är tillegnadt förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist.

Sigrd Arnoldson uppträdde den 6 juli vid en galarepresentation på Windsors slott, bevisad af drottning Victoria och hela hennes familj, ryske tronföljaren och prinsessan Alice af Hessen, i »Philemon och Baucis» och rönt stort bifall samt komplimenterades särskildt af drottningen, som sedan i privat audiens mottog sångerskan och förärade henne en med diamanter och rubiner besatt brosch.

Fröbergsska sällskapet började i augusti sin nya säsong i Helsingborg med uppförandet af »Corneilles klockor». Hr Lund (senast vid Vasateatern) spelade Grenicheux, fröken Grönberg Serpette och hr Rönblad markisen. Vid detta sällskap är äfven fröken Sigrid Brander engagerad.

Vilhelm Stenhammar, den begåfvade svenske tonsättaren och pianisten, har, enligt Danneberg, nyligen besökt Köpenhamn och har der för den bekante musikkännaren direktör Henrik Hennings föredragit en del nummer ur en ofullbordad opera »Gillet på Solhoug». »Hennings var», heter det, »hänryckt öfver all den talang han uppdagade i det nya musikdramat». En tysk musiktidning, som äfven meddelar denna

notis, tillägger att originaltexten af Ibsen är föga förändrad, endast förkortad, och berättar tidningen att en pianokonsert af hr Stenhammar såsom op. 1 skall snart utkomma på Jul. Hainauers förlag i Breslau. Det är förmodligen den af hr Stenhammar själf här under förra säsongen å k. operan spelade konserten, som sedan af honom lär ha omarbetats.

Obs.! Notiser från utlandet meddelas i nästa, snart utkommande nummer.

Till våra prenumeranter.

Sedan opera- och musiksäsongen nu inträdt, kommer *Svensk Musiktidning*, efter den vanliga sommarhvilan, att såsom förut fortsätts med två nummer i månaden. Fördröjdt utsändande af detta säsongens första nummer torde benäget ursäktas. Sent inflyttande hufvudstadsprenumeranter torde finna dröjsmålet lägligt. Ombyte af bostad under innevarande höstflyttning torde skriftligen meddelas till Expeditionen, Olofsgatan 1.

Sällskapet för svenska kvartett-sångens befrämjande

inbjuder äfven detta år svenska tonsättare till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster, skrifna till svensk text efter den täflandes eget val och utan ackompanjemang. På grund af den lifliga tillslutningen af nya ledamöter inom sällskapet, ser detsamma sig i stånd att vid årets täflan höja första priset till 250 kr., men kan detta pris endast tilldelas en körkomposition af större omfång. De öfriga prisen äro såsom förut 100 och 50 kr. Såsom prisdomare fungera f. Statsrådet herr Gunnar Wennerberg, Musikaliska akademins sekreterare fil. dr V. Svedbom samt direktör E. Åkerberg. Kompositionerna skola före den 1 December i år insändas till Abr. Lundquists Hofmusikhandel, Stockholm.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmnier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners världsberömda Flyglar, samt Rönnischs & Steinweg Nachfolgers utmärkta Pianinos.

Obs.!

Billigt annonspris i *Svensk Musiktidning*; endast 10 öre pettraden.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

Allmänna musikaliska förskolan

—o Hamngatan 18 B o—

lemnar musikalisk utbildning (pianospel i förening med musikteori) för vuxna och minderåriga elever. Prospekt utlemnas, och undertecknad träffas dagligen kl. $\frac{1}{2}$ 1 — $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Höstterminen börjar Måndagen den 17 September.

FREDRIK PETERSON.

Ur en samling säljes:

Nr 1. Nic. Amati-fiol, stor, mjuk ton	Pris M. 1,000
» 2. Italiensk fiol, jemnstor ton	» » 400
» 3. Hopf-fiol, vackert instrument	» » 100
» 4. Tysk fiol med italienskt lock	» » 100
» 5. Nytt pianino, svart, med präktig ton	» » 500
» 6. Gammal, utmärkt italiensk fiol	» » 500

Svar till **E. Herrmann**, Kapellmeister a D. Ludwigsburg, Schillerstrasse 11. (G. 18150)

Stockholms Musik-institut

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Höstterminen börjar den 15 September och slutar den 15 December.

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära*. Anmälningstid hvarje dag kl. $\frac{1}{2}$ 1 — $\frac{1}{2}$ 3. Efter den 15 September Måndagar och Torsdagar kl. $\frac{1}{2}$ 1 — $\frac{1}{2}$ 2.

För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten enhälligt vitsordade för att vara de bästa i Norden tillverkade. Prisbelönte i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken. Kontor och utställning i Stockholm: Mästersamuelsgatan 24.

Skandinaviska Orgelfabriken. Kontor och utställning i Stockholm: Mästersamuelsgatan 24.

Postprenumerera på den trelliga och underhållande illustrerade veckotidningen

Hvad nytt från Stockholm?

som innehåller musikporträtt och musikuppsatser i mängd.

Obs.! Hvita Fruns pikanta musikkåserier!

Kongl. Musikkonservatoriet i Leipzig.

Onsdagen den 3 Oktober kl. 9 f. m. eger antagningspröfningen rum. Undervisningen omfattar Harmoni- och Kompositionslära, Pianoforte (äfvén på Janko-kaviatur), Orgel, Violin, Viola, Violoncell, Kontrabas, Flöjt, Oboe, Klarinett, Fagott, Valdthorn, Trumpet, Basun; — Solo-, Ensemble-, Kvartett-, Orkester- och Partiturspel; — Solosång (fullständig utbildning för operan), Körsång samt Lärometod, förenad med öfningar i offentliga föredrag, Musikhistoria och Estetik; italienska språket, deklamation och dramatisk undervisning; — och meddelas af herrar: professor **F. Herrmann**, professor dr **R. Papperitz**, organist vid St Nicolai-kyrkan, kapellmästare professor dr **C. Reinecke**, professor **Th. Coccinus**, universitetsprofessor dr **O. Paul**, dr **F. Werder**, musikdirektör, professor dr **S. Jadasohn**, **L. Grill**, **F. Rebling**, **J. Weidenbach**, **C. Piutti**, organist vid St Thomas-kyrkan, **B. Zwintcher**, **H. Klesse**, **A. Reckendorf**, **J. Klengel**, **R. Bolland**, **O. Schwabe**, **W. Barge**, **F. Gumpert**, **F. Weinschenk**, **R. Müller**, **P. Quasdorf**, kapellmästare **H. Sitt**, hofpianisten **E. Wendling**, **T. Gentzsch**, **P. Homeyer**, organist vid Gewandhaus-konserterna, **H. Becker**, **A. Ruthardt**, kantor och musikdirektör vid Thomas-skolan, **G. Schreck**, **C. Beving**, **F. Freitag**, musikdirektör **G. Ewald**, **A. Profft**, regissör vid Stadt-teatern, fröken **A. Götze**, storhertiglig sachsisk kammarsångerska, herr konsertmästaren **A. Hilf**, **K. Tamme**.

Prospekt utlemnas gratis.

Leipzig i Juli 1894.

Direktionen för Kongl. Musikkonservatoriet

D:r OTTO GÜNTHER.

Bröderna Hug & Co. Leipzig

sända gratis och franko nedanstående

Katalog öfver antikvariska musikalien:

- Band 7. **Klaverutdrag** ur *operor, visor och sånger*, en- och flerstäm-miga. *Sångöfningar*.
- Band 8. **Blåsinstrumenter** med orkester, *blåsqvintett, kvartett, trio, duett, solo*.
- Band 9. **Klaver** med orkester, *pianononetter, trior, piano och violin, violoncell*.
- Band 11. **Stråkinstrumenter**, *flöjt och klarinett* samt andra instrumenter med orkester eller solo.
- Band 12. **Klaver** med orkester, *klavertrio, kvartett etc. Piano och viol. Piano och violoncell*.
- Band 14. **Körverk. Klaverutdrag.**
- Band 15. **Orkester, harmoni och horn-musik.**
- Band 16. **Stråkinstrumenter.**
- Band 17. **Klaver** med orkester, *klavertonetter, oktetter, septetter etc. Klavertrio, kvartett, trio, piano och viol, violoncell, flöjt etc.*
- Band 18. **Klaver**, 2 händ., 4 händ.
- Band 19. **Klaverutdrag** ur *operor och oratorier, fristående visor, kö-rer, humorist. en- och flerstäm-miga sånger, kyrkomusik, böcker och afhandlingar öfver musik.*
- Band 20. **Kammarmusik** för stråkinstrumenter. **Klaverkvartetter**, trio, pianoforte och violin, pianoforte och violoncell, 2 pianoforte, pianoforte för 4 h., för 2 h., böcker etc.
- Band 21. **Orkester.**
- Band 22. **Stråkinstrumenter.**
- Band 23. **Klaver**, 2 h., 4 h., orgel, harmonium. Böcker.
- Band 24. **Körverk. Klaverutdrag.**

(S. T. A. 11.109)

OBS. Äldre årgångar

af Svensk Musiktidning (med musik-bilagor) säljas till betydligt nedsatta pris hos utgifvaren Olofsgatan 1. Requisition endast pr kontant.

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,
Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA . . 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG . . . 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å Industriutställningen i Göteborg 1891

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.!

Den enda svenska pianofabrik, som vid täflan alltid erhållit högsta priset.

OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst fem år för instrumentets hållbarhet och varaktighet.

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor.** Gamla instrument tagas i utbyte.

Richard Anderssons Musikskola

öppnas åter den 20 September 1894.

Undervisningsämnen äro: **Pianospelning, Harmonilära** samt **Ensemblespelning** under Herr Konsertmästar Tor Aulins ledning. Plan och honorar oförändrade.

Dagar för muntliga förfrågningar och anmälning: Måndagen den 17 och Tisdagen den 18 September kl. 12—2 m. och 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar: före den 17 September Onsdagar kl. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 3, efter samma datum Onsdagar och Lördagar $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 3.

Stockholm, Brunnsgatan n:r 28, 2 tr.

(G. 20016)

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å **2 kronor** hos P. Herzog, Malmiskilnadsgatan 54.

Observera annonserna å föregående sida!

Innehåll: Orlando di Lasso (med porträtt). — Bellini-dyrkan i Catania, af J Barber. — Några musikminnen från en färd till England af H. L. — Från scenen och konsertsalen — Från in- och utlandet. — Till våra prenumeranter. — Annonser.